

Endru Karnegi

1919. godine umro je američki industrijalac škotskog porekla Endru Karnegi. Veliko bogatstvo Karnegi je uložio u dobrotvorne svrhe, većinom u osnivanje javnih biblioteka u SAD i Velikoj Britaniji.

Karnegijeva zadužbina je 1926. godine dala 100.000 dolara pomoći i za izgradnju Univerzitetske biblioteke u Beogradu.

Endru Karnegi (Andrew Carnegie) je rođen 25. novembra 1835. godine u Danfermlajnu (Dunfermline), Škotska, u tipičnoj tkačkoj porodici. Teška vremena za tkače i strah od gladi naterali su njegovu porodicu da krene put Pensilvanije u potrazi za boljim životom.

Već u svojim trinaest godina Endru je bio prinuđen da radi, pa je još kao dete počeo u fabrici pamuka.

1850. godine Endru se, na preporuku strica, zapošljava kao kurir u talagrafskoj agenciji Ohio Telegraph Company, što mu donosi veću zaradu ali i druge prednosti, uključujući i slobodan ulaz u lokalna pozorišta. Endru će vrlo brzo upamtiti sva bitna odredišta, preduzeća i lica, što će u budućnosti iskoristiti za sklapanje bitnih poslovnih veza. U toku godinu dana uči da radi na telegrafu i drugim instrumentima, a to mu otvara put ka mestu operatora.

Karnegi, kao mlad dosta čita. Pukovnik Džejms Anderson (James Anderson) mu rado odobrava da se koristi njegovom bibliotekom. Uporedo sa kulturnim i intelektualnim razvojem, Karnegi i ekonomski napreduje. U kompaniji njegova

sposobnost i spremnost na naporan rad, te njegova upornost pružaju bitne mogućnosti za napredak.

Već u osamnaestoj godini Karnegi lagano napreduje i ubrzo postaje i inspektor u Pitspurg zavodu.

Svoju prvu investiciju Karnegi je uložio 1855. godine u uspešnu firmu Adams Ekspres. Zatim sledi ulaganje od hipoteke na kuću njegove majke u preduzeće za proizvodnju spavajućih kola, da bi ubrzo otkupio i deo ove kompanije. Ovim poslovima Karnegi je postepeno akumulirao kapital, koji će kasnije biti osnova njegovog uspešnog biznisa.

1864. godine Karnegi ulaže u naftnu industriju, a zbog potreba ratne industrije potražnja za gvoždem raste te se ubrzo orijentiše i na pokretanje valjaonice čelika. Dalji njegov put inostrani časopisi opisuju kao američki san.

Jedna od dve velike inovacije "Kralja čelika" u poslovanju je bila jeftina i efikasana masovna proizvodnja čeličnih šina za železnicu, a druga njegova vertikalna integracija dobavljača sirovine.

Zahvaljujući tom Karnegi je sebi osigurao mesto najvećeg proizvođača sirovog gvožđa, čelika i koksa u svetu. Uskoro su stvorene prilike i za širenje te otkupljuje i rivalsku firmu Homestead Steel Works. Dalje 1892. godine osniva Carnegie Steel Company. Nadalje je Karnegijevo carstvo samo raslo.

1901. godine nastaje US Stil (U.S.Steel), sa sedištem u Pitsburgu, objedinjavanjem više kompanija čiji su vlasnici Endru Karnegi, Džej Pi Morgan i Earls Švab. US Stil ubrzo postaje prva korporacija u svetu sa tržišnom kapitalizacijom iznad milijarde dolara.

Poznat kao veliki filantrop Endru Karnegi je istakao, u jednom razgovoru o svom bogatstvu, da je bogat samo onaj koji čini druge bogatim. Njegova humanitarna delatnost i veliki broj zadužbina koje je podigao dala je odgovor na pitanje - Šta ako uspem da ostvarim američki san?

Endru Karnegi je umro 11. avgusta 1919. godine. Na njegovoj nadgrobnoj ploči piše: "Ovde počiva čovek koji je umeo da se okruži ljudima pametnijim od sebe".

„Što više starim sve manje pažnje obraćam na ono što ljudi govore. Samo posmatram šta rade“, Endru Karnegi

www.carnegie.org

Divna Milošević

[Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported](#)

You are free:

- to Share - to copy, distribute and transmit the work
- to Remix - to adapt the work

Under the following conditions:

- Attribution. You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.
- Share Alike. If you alter, transform, or build upon this work, you may distribute the resulting work only under the same or similar license to this one.
  - For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. The best way to do this is with a link to this web page.
  - Any of the above conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.
  - Nothing in this license impairs or restricts the author's moral rights.